

slovenska DRŽAVA

In Harmony with the American Tradition of Freedom and Independence, The SLOVENSKA DRŽAVA Champions the Right of the Slovenian People to their National Unification In Their Own Slovenian State.

For a Free Slovenia

Letnik — Volume V.

CHICAGO, ILLINOIS, 20. FEBRUARJA, 1954

Številka 2 — Number 2

NAŠA SKUPNA LAST

Slovenska državna ideja ni nekaj novega. Iz dayna gori v srcih zavednih Slovencev. Ta ideja se je pojavljala v različnih oblikah in ob različnih prilikah, zdaj rahlo, zdaj zopet močneje.

V dobi, ko je slovenski narod trpel pod trojno okupacijo, ko se je v nekaj dneh razbila jugoslovanska državna utvara, je narod instiktivno čutil, da mora to idejo izpovedati znova, če hoče dospeti do cilja — popolna državna suverenost.

Med okupacijo, ko so se tri naše "tradicionalne" stranke krčevito oklepale jugoslovanske "rešilne bilke", je del slovenske inteligence podal Izjavo i v kateri se je izrekel za lastno slovensko državnost brez jusoslovanskega pokroviteljstva. Še bolj vidno obliko je dal tej ideji Akcijski odbor za suvereno slovensko državo leta 1946 v Rimu. Slovenska izjava, objavljena leta 1950 v Chicagu, ponovno v treh kratkih točkah zapopade naš narodno-politični program. Okrog tega programa se danes zbirajo zavedni Slovenci po vseh kontinentih sveta.

Slovenska izjava je naš vsenarodni program. Zahteva po suvereni slovenski državi ni vzrastla v krogu starih političnih skupin, pognala je iz ljudstva samega. Akcijski odbor za suvereno slovensko državo in Slovenska Narodna Zveza vršita le to, kar bi morale danes vršiti vse slovenske politične skupine, pa na žalost tega ne vrše v taki obliki kot to zahteva naša slovenska čast in slovenska narodna korist.

Slovenska državna ideja ni isključna last kake politične stranke ali skupine. Slovenska državna ideja je lastnina vseh Slovencev, ki pošteno mislijo in hočejo svojemu narodu res dobro. Okrog te državne ideje se zbira vse, kar je v narodu zdravega in pozitivnega. Smešno je, če se danes igramo stranke: SLS, JNS in socialiste. To ni važno! Važno je samo delo za narodno rešitev izpod komunizma in izpod tujega gospodstva.

Vsa slovenska antikomunistična emigracija bi morala danes poznati samo eno gibanje — vseslovensko narodno giba-

nje. Poleg raznih "skupnosti" nam mora biti danes najbolj pri srcu slovenska državna skupnost! Tej slovenski državni skupnosti morajo biti podrejeni majhni in veliki interesi posameznikov in strank.

Mislimo predvsem na rešitev lastnega naroda. Rešimo se utvare "jugoslovanstva", ki nam ni prineslo tega, kar bi v skupni državi po pravici smeli pričakovati in morali dobiti. Imejmo pred očmi, da je v srbskih strankah ostal stari duh: duh nadvlade srbstva nad ostalimi narodi, duh mrznje in neiskrenosti, duh izžemanja in izkoriščanja.

Služba narodu, to je danes prva zapoved. Vsi pripadniki strank in skupin naj vsak v svojem območju visoko dvignejo prapor slovenske državnosti! To naj bo prvi korak k vsenarodnem slovenskemu državnemu gibanju in sporozumu!

Narod doma trpi, obsojen je na molk. Ne more povedati tega, kar bi rad: Rešite nas komunizma, rešite nas tujega gospodstva, hočemo biti svobodni, hočemo suvereno slovensko državo v sklopu drugih svobodnih evropskih držav. Slovenska emigracija je edino upanje naših trpečih bratov in sester v domovini. S strahom gledajo v svobodni svet in prisluškujejo, če se ta njihova neizrečena želja dovolj glasno sliši. Ali bodo znova varani v svojih upih?

Slovenska državna ideja je močna kot je močen slovenski narod, o katerem pravi I. Cankar: "Moj slovenski narod, koliko si trpel, moj Bog, kdo toliko! Točili so ti ognja in strupa, Ti pa si pil kakor žlahtno vino in še smehljaj si se, ko ti je gorel drob. Gore se odpirajo in rušijo grmeč, morja se razliva-jo čez bregove, svetovi se podirajo . . . in ti ubogo zrno v pesku se smehljaš! Kako le moreš, kako ti srce da . . . Kaj te ni prav nič izučilo tisočletno hlapčevanje sebi in vsem." V trpljenju se je slovenska državna ideja izkristalizirala in pognala globoke korenine. Vere v zmago slovenske državne misli brez kakega tujega pokroviteljstva si slovenski narod več ne da vzeti, ne doma in ne v tujini. Ta vera živi in raste

VRNITEV V MOSKVO?

Sean McGoldrick, ki je bil devet mesecev dopisnik United Press v Pragi, poroča v tedniku The Ensign, da je obojestransko snubljenje doseglo tako stopnjo, da ne more biti več daleč do javnega ali tajnega pobratenja med Jugoslavijo in SSSR.

Dopisnik pravi, da je bila vsa bitka samo zmerjanje med starimi prijatelji, ki se ni nikdar spremenila v klofute. Kot razloge, ki kažejo v smer pomirjenja, navaja:

1) Milovan Djilas je bil izključen iz stranke, ker se ni uprl novi smeri "komunistične solidarnosti" in obrnitvi hrbtno Zapadu.

2) Jugoslavija in SSSR sta obnovili diplomatske odnose. Novi sovjetski poslanik Vasilij Aleksejevič je bil zastopnik Sovjetije v Beogradu v času, ko se je razvil spor s Kominformo. Tito je novega poslanika zelo slovesno sprejel.

3) Tudi ostale satelitske države so obnovile diplomatske zveze z Jugoslavijo.

4) Jugoslavija je dobila sedež v Podonavski komisiji.

Svetovno javnost je na razvoj dogodkov v to smer opozoril bivši Titov tiskovani šef Bogdan Radica, ko je objavil članek v magacinu "The Freeman." Informacije je po lastnem zatrdilu dobil od članov tajne policije ter članov komunističnega centralnega komiteja, ko je v ta namen obiskal meje Jugoslavije.

Medtem je uradno glasilo Kominforme 29. januarja javno povabilo Jugoslavijo, naj obnovi stare zveze s Sovjetijo.

Tito in ves uradni propagandni aparat resničnost teh vesti

zanikajo, češ da je to sovjetska propaganda, ki bi rada povzročila, da Zapad Titu ne bi več zaupal in ga nehal podpirati.

Da med obema oblikama komunizma ni bistvenih razlik, si je vsak na jasnem, kdor pozna resnične razmere v Jugoslaviji. Zato morebitno tajno ali javno zblizanje ne bi bilo nikako presenečenje. Tito je že pobijal ameriške letalce in sestreljeval ameriška letala in nič čudnega ne bi bilo za komunistično moralo, če bi kedaj izdatno vojaško pomoč Zapada izrabil proti Zapadu.

Notranje politično bi se razmere seveda še bolj zaostrele, ker bi celotno zivljenje v državi moralo služiti samo sovjetskemu interesom in bi postalo gospodarstvo Jugoslavije zopet kolonija Sovjetije. Enako bi bila za nasprotnike komunističnega režima Siberija zopet dokaj realistična nevarnost.

Zunanjepolitično bi verjetno največ pridobila Italija, ker bi ji Zapadni politiki izpolnili zahteve po slovenski zemlji in ljudeh.

Djilasove pregrehe

V kolikor so dostopni razni citati Djilasovih članok v Borbi in Novi misli, se nekateri značilni stavki glase:

Džilas je dosleden marksist, ki veruje v neizbežnost zgodovinskega razvoja. "Živimo v dobi borbe za demokracijo. To borbo je mogoče ovirati in povzročiti zamude, toda ni je mogoče zadržati. Tega ne pišem, da bi si pridobil dobro službo ali iz otročje neubogljivosti, ali da bi postal slaven, marveč zato, ker moram to storiti, ker sem enako kot drugi žrtev objektivnega socialnega procesa, ki me sili, da to storim" (24. decembra).

20. decembra je zapisal: "Danes ne more biti edini izraz objektivnih potreb celotne družbe nobena stranka ali skupina. Niti en razred sam, ne more prevzeti izključne pravice uravnati proizvodnih sil, ne da bi jih usuznjil, vključno najvažnejšo med njimi, človeka. Ni in ne more biti drugega izhoda kot več demokracije, več svobodnega razpravlja-

(Nadaljevanje na 2. str.)

NAŠ NOVI NASLOV:
SLOVENSKA DRŽAVA
1636 West 21st Place
Chicago 8, Illinois

kljub trpljenju in ponižanju, kljub tolikim razočaranjem! Stranke in osebe, ki z narodom več ne žive in zato ne upajo kreniti na nova pota resnične narodne suverenosti, bodo prešle v pozabo, narod bo ostal in dočakal dan, po katerem hreneni.

—ko

Published Monthly by the "Slovenska Država" Publ. Co.
For the Editorial Board, Col. Stanko Palčič, Editor
Subscription rates \$3.00 per year
Address: 1636 West 21st Place, Chicago 8, Ill., USA.

Slovenska Država izhaja vsakega 20. v mesecu.
Naročnina letno: Za USA \$3.00, za Canado \$3.00, Argentino
20 pesov, Brazilijo 50 cruzeirov, Anglijo pol funta, Avstrijo
30 Šil., Avstralijo 2 avstr. funt, Italija in Trst (F.T.T.) 600 Lir.
Francija 500 fr.

Džilasove pregrehe

(Nadaljevanje s 1. str.)

nja, bolj svobodne volitve družbene vlade in gospodarskih organov, boljše izvajanje zakonov".

Džilas je očitno mnenja, da je socializem v Jugoslaviji dosegel stopnjo, ko mora diktaturo komunizma nadomestiti brezrazredna družba. Zato je treba odpraviti privilegirani položaj stranke. Komunistične celice naj postanejo samo debatni krožki in udeležba prostovoljna. 7. januarja je celo zapisal, da revolucionarna komunistična stranka nima več prostora v Jugoslaviji. "Danes je napredek možen samo v demokratični obliki".

Take ideje so komunistični kliki nevarne

16. januarja ob 3 popoldne je bila seja komunističnega centralnega komiteja. Vsi člani so se pripravljali v avtomobilih, Džilas pa je prišel peš v spremstvu Titovega življenjepisca Vladimira Dedijera, ki je prijatelj Tita in Džilasa. Obsojba seveda ni izostala. Črnogorski partizan, ki so ga mnogi smatrali za Titovega naslednika, je izgubil vse funkcije v stranki, predvsem seveda

predsedstvo parlamenta. Niso pa ga še izključili iz stranke ali mu naprtli procesa. To bo verjetno odvisno od tega, ali bodo še naprej polagali važnost, da slepe Zpad, ali pa bodo postali zopet bolj poslušni in tudi na zunaj pokorni služabniki Sovjetov. Džilas namreč že pred prelomom Jugoslavije s Kominformo ni bil preveč čisljan v Moskvi, češ da je izjavil, da so sovjetski častniki manj vredni kot angleški. Tudi njegovemu marksizmu niso povsem zaupali.

Ker je Džilas izgubil vse svoje funkcije, so morali vodilna mesta v Jugoslaviji ponovno razdeliti. Tito je bil 30. januarja zaprisežen za predsednika Jugoslavije za novo dobo. E. Kardelj in A. Ranković sta ostala podpredsednika, nova podpredsednika pa sta Svetozar Vukmanović — Tempe, nekdanji vodja gospodarstva in Radoljub Čolaković, bivši šef za kulturo in znanost. Prejšnji podpredsednik Moša Pijade je postal predsednik parlamenta. Edini član federativnega izvršenega odbora, ki ni obenem član osrednjega odbora komunistične lige, je M. Kosanović, ki je pa znan levičar že iz prejšnjega časa.

Sprememba v uredništvu SD

Kakor je razvidno na drugem mestu te številke, je odstopil dosedanji urednik S.D. g. Mirko Geratič. Na seji Konzorcija SD, dne 31. januarja je bil izvoljen za novega urednika g. polkovnik Stanko Palčič.

Konzorcij SD želi izreči tudi v imenu številnih prijateljev našega lista, iskreno zahvalo g. Mirkotu Geratiču za njegovo tri in pol letno požrtvovalno delo pri glasilu slovenske državne ideje. G. Mirko Geratič je vršil važno pionirsko delo proti vsem poskusom tistih ozkosrčnežev, ki so skušali omalovaževati pomen gibanja za slovensko državo ter jim je bila pri tem vsaka spletkarja in vsak zaveznik dobrodošel. Slovenski državni program je zasnoval mladi rod slovenskega izobraženstva v najtežji dobi druge vojne, ograjen od naci-fašistične okupacije in komunistične revolucije. Akcijski Od-

bor za Slovensko Državo je ta program v zvezi s Tržaškim vprašanjem leta 1946 predložil Mirovni Konferenci v Parizu in tako uveljavil slovensko državo idejo na mednarodnem diplomatskem polju, toda naš list Slovenska Država je to idejo ponesla med najširše kroge Slovencev kjerkoli prebivajo, tako da je danes močno zasidrana tudi v zaslužjeni domovini. V tej ideji gleda slovenski narod svojo osvoboditev izpod komunizma, kakor tudi dosego svoje popolne politične samostojnosti. Da je SD svoja prva težka leta prestala, je nedvomno doprinesel velik delež njen prvi urednik, g. Mirko Geratič, za kar mu bodo svobodni Slovenci vedno hvaležni.

Novi urednik g. polk. Stanko Palčič je splošno znan po svojem izklesanem značaju in veliki slovenski zavednosti. Kot

Koncert božičnih pesmi narodov za železno zaveso

V nedeljo 10. januarja so prvič nastopili narodi pod železno zaveso in skupno na koncertu božičnih pesmi, pokazali bogastvo svojih narodnih pesmi, predvsem božičnih.

Koncert se je vršil pod pokroviteljstvom **American Friends of Antiboldshevik Blok of Nations** v velikem avditoriju Lane Tech. High School na Addison Str.

Dvorana je bila polna in občinstvo je nestrpno pričakovalo pričetka. Na pročelju odra so visele zastave vseh sodelujočih narodov, med njimi tudi slovenska. Oder sam je bil zelo okusno opremljen, veliko božično drevo, v ozadju velike jaslice, na drugi strani odra je gorela božična sveča v spomin onih narodov, ki doma pod komunističnim terorjem ne morejo praznovati po krščansko Božiča. Ob sveči so bile razporejene zastavice narodov pod železno zaveso.

Prireditelj je otvoril predsednik ukrajinske veje AFAB N W. Diduch. Po lepem govoru podpredsednice ukrajinske AFABN, Mrs. Ulane Celewych se je pričel koncertni del sporeda.

Prvi je nastopil ukrajinski mešani zbor grko-kat. župnije sv. Nikolaja; za njim ženski zbor Belorusov, nato pa **slovenski pevski zbor fare sv. Štefana**. Zbor okrog 25 pevcev

visoki orožniški častnik je v bivši Jugoslaviji vedno javno izpovedoval svoje slovensko prepričanje ter je bil zaradi tega službeno zapostavljen in je moral zapustiti toliko ljubljeno Slovenijo, ker je bil premeščen v južne kraje Jugoslavije, kjer so premnogi naši slovenski fantje v njem našli veliko oporo. Ob nastopu komunistične revolucije v Sloveniji, je takoj spoznal, da pomeni komunizem najkrutejšo diktaturo in zaslužnjeje slovenskega naroda, zato se je odločno in korajžno postavil proti komunizmu, na stran svobode. Ko se je seznanil z idejami slovenskega državnega gibanja, se je temu gibanju pridružil z dušo in srcem; bil je eden izmed prvih podpisnikov Slovenske Izjave, predsednik Slovenske Narodne Zveze v Ameriki in je stalni član Konzorcija SD. Člani Konzorcija mu čestitajo k izvolitvi ter mu želijo veliko uspehov v njegovem težkem in odgovornem delu. Vse prijatelje slovenskega državnega gibanja pa prosijo, da podprejo težko finančno stanje lista, kar bodo najljepše čestitke novemu uredniku.

Konzorcij SD

in pevk, večina v narodnih nošah je pod vodstvom dirigenta **Rev. Vendelina** zapel štiri božične pesmi: Prišla je noč, Glej zvezdice božje, Angeljsko petje in Raduj, človek moj. Za izvrstno podano izvajanje je zbor žel spontani aplavz, ki se kar ni hotel poleči. Slovenska pesem je osvojila poslušalce. Zato moramo biti iskreno hvaležni vsem pevcem in pevkam, zlasti pa tudi p. Vendelinu za toliko požrtvovalnost katero so pokazali s tem, da so nastopili na tem koncertu. Tudi narodne noše so ozbudile pozornost. Naj bo ta njihov nastop na tej mednarodni prireditvi vzpodbuda za v bodoče, kadar bo spet treba slovensko pesem ponesti med ameriško javnost. Zahvala naj velja tudi požrtvovalnim sodelavkama, ki sta bile v pripravljeni odboru: **Mrs. Stephanie Banich in Miss Mihaela Arko**. Iskrena hvala tudi maestra, g. Fišingerju za spremljavo na Klavirju!

Močen je bil litvanski moški zbor, ki je štel okrog 40 pevcev, nastopili so Estonci od Hrvatov pa je zadivil občinstvo poznani operni pevec g. **Dragotin Šoštarko**. Slikovit in naravnost mojstrski pa je bil nastop moškega ukrajinskega zbora "Surma". V ličnih narodnih nošah je zapel tri lepe ukrajinske narodne božične pesmi, ki so bile dovršeno podane.

Za zaključek so združeno zapeli vsi sodelujoči zbori večnolepo božično: Silent Night. Ta prizor ob spremljavi fanfar je bil nekaj nebeško lepega. Vsa pestrost številnih narodnih noš, enotnost narodov, ki trpe pod komunizmom, je prišla lepo do izraza.

Slovenci so bili na koncertu častno zastopani. Gotovo ni bilo nobenemu žal. Vsak je bil deležen lepega glasbenega užitka. Gotovo pa je želja vseh Slovencev, da bi naš slovenski cerkveni pevski zbor imel priliko še kdaj nastopiti v tako pestri družini narodov, kot je bila v nedeljo 10. januarja.

PROTIKOMUNISTIČNE CELICE

Bostonski nadškof je povabil bivšega komunističnega urednika Louisa Budenza, ki sedaj predava narodno gospodarstvo na jezuitski Fordhamski univerzi, da bo v šestih do osmih tednih poučil 60 do 80 oseb o namenih in metodah komunizma. Te osebe bodo potem vodile druge v razkrinkavanju komunizma in v borbi proti njemu.

RDEČA SFINGA

Zadnji mesec se mnogo piše po ameriškem in svetovnem časopisju, da je v Sovjetiji "prevzela oblast Rdeča armada, ki je vzela vso moč zloglasni tajni policiji ali NKVD": To domnevo utemeljujejo z eksekucijo Stalinovega krvnika Berije in pa ker je eden voditeljev Rdeče armade predsedoval sodnemu tribunalu, ki je obsodbo potrdil — zaradi lepšega in da se domači in tuji javnosti nasuje pesek v oči, kajti sklenjena je bila med rdečimi tolovaji na vrhu sovjetske piramide v mračni tihoti Kremljevih zidov. "Politični izvedenci", ki špekulirajo s takšnimi domnevanji pozabljajo, da Beria ni bil prvi sovjetski policijski minister, ki je zdrknil po krvavi dilei; tudi njegov prednik Jagoda ni umrl od starosti — ampak teroristična tajna policija je kljub temu — ostala in naprej strahovala komunistično partijo in vesoljno Rusijo! Policijski poglavarji in krvniki pridejo in izginejo, toda teroristične ustanove, katerim nacheljujejo, ostanejo tako dolgo, dokler obstaja nasilje, ki jih je rodilo. Noben nasilni režim se ne more vzdrževati na oblasti brez strahovanja, zatiranja in preganjanja, pri čemur je tajna policija glavno orodje nasilnikov. To velja še posebno za komunizem, ki bi bil v VSEH DEŽELAH že davno propadel, če bi se ne vzdrževal s terorjem, ki ga v našem času simbolizirajo začetnice kot OGPU, NKVD, in OZNA in imena kot Jagoda, Beria in Rankovič. Toda zapadni svet z Ameriko vred se očitno še ni naučil, da je bistvo komunizma brezpogojno nasilje, s katerim je nemogoče vsako mirno sožitje ali kompromis.

Če bi bil veliki Abraham Lincoln danes živ, bi gotovo posplošil svarilo, ki ga je izrekel med ameriško civilno bojno — "Dežela ne more obstajati na pol svobodna in na pol zaslužnjena!" — da bi se glasilo: "Svet ne more obstajati na pol svoboden in na pol zaslužjen ali bo postal ves svoboden, ali pa ves zaslužjen!" Na žalost naši današnji državniki in politiki kljub vsem bridkim izkušnjam zadnjih let tega še ne razumejo. Da bi spregledali, preden bo prepozno!

*

Te dni mi je po naključju prišla v roke knjiga "The Yenan Way" (Jenanski način, po kitajski provinci istega imena, kjer je dozorel kitajski komunizem), katere avtor Eudocia Ravenas je bil nekoč eden glavnih Stalinovih agentov v Južni Ameriki. Čeprav sem prebray že na tucate knjig o

komunizmu, komunističnih voditeljih in komunistični zaroti proti človeštvu, je Ravenasova knjiga vplivala name kot pravo razodetje! Zlasti me je zanimalo pogledlje o španski državljanski vojni, v katerem pisatelj odkrije, kako so Stalinovi komunisti s svojimi vnebovpijočimi zločini in svinjarijami dobesečno prisilili španski narod, da je v interesu svojega obstanka obrnil hrbet republiki in pomagal do zmage — Franciscu Francu. To knjigo bi morali brati vsi tisti zahodni državniki, ki še upajo, da je mogoče izpreobrniti Sovjete v dobre sosede!

*

Kar berem o rojakinjah, ki v dopisih o obisku v Jugoslaviji opravičujejo Titov komunistični režim in komunistično nasilje nad slovenskim narodom me kar nič ne preseneča. Nekatero ženske so pač preplitve, da bi mogle izpregledati komunistično propagando, zlasti, ko jim pihajo na dušo navihani tovariši priliznjenih manir in medenih jezikov. Vem, saj so tudi neko mojo bližnji sorodnico tako naplahtali, da me je po povratku nagnala s — fašizmom! Uspešno zoprstavljanje komunistični propagandi zahteva razboritost, značaj in korenito poznavanje komunističnih sleparij. Teh lastnosti pa še na visokih mestih v mednarodni politiki ne najdete vedno dovolj in v pravem razmerju!

Ivan Jontez

Slovenski Korotan

SLOVENSKI KOROTAN — je naša slovenska zemlja. Koroška je zibelj slovenstva. V slovenski Karantaniji je pred davnimi stoletji slovenski kmet ustoličeval svoje vladarje — kneze slovenske krvi. Gospa Sveta in Gospovetsko polje z vojvodskim kamnom sta živa priča, da je tukaj živel in še živi slovenski rod, ki po slovensko marnja in žebra k svojemu Stvarniku. In vendar — ta zemlja je danes predmet, na katerega je pozabila "materna država". In rod, ki tukaj živi, naj bi bil zapisan smrti, ker tako hoče "Herrenvolk", in ker je nato pristal breznarodni komunizem.

Toda "naš narod umreti noče"! "Umreti nočemo", je zapisal pred desetletji slov. pisatelj Ksaver Meško, ki se je ves posvetil slovenskemu življenju v zibeljski slovenstva — Koroški.

Kako je danes tam? Večkrat smo o tem pisali. Nekateri so nam to zamerili in skušali prilagoditi svoje gledanje gledanju nemške večine, ki je Ko-

roško pogoltnila kot pogoltno kača svoj plen.

Nemški listi, ki skrbje za "dušni in telesni blagor" zadnjega Nemca na svetovni polobli, so danes v strahu pred Slovenci na Koroškem, ki terjajo svoje naravne pravice. Govorijo in pišejo o "Slovenski irendenti", ki zahteva nekaj, kar Slovincem ne pripada.

"Salzburger Nachrichten", in "Volkszeitung" ustvarjata sovražno ozračje. "Vindišarji" so zopet na dnevnem redu. Predstoječe občinske volitve so dale povod zato. Vsenemški šovinisti, ki zahtevajo za vsakega Nemca na svetu vse privilegije, se zgražajo nad mrvico slovenščine v ljudskih šolah. Bode jih skromna slovenska beseda. Ne gre jim v trde in ošabne betice, da sme poleg njih obstati še kak drug narod, ki govori, moli in poje drugače kot "izvoljeni" nemški narod.

V Velikovcu se je zopet pričelo. Gonja proti borim ostanikom slovenščine v šoli je zopet v polnem teku. Vodi jo VdU in zanjo stoje vsi Nemci brez raz-

like stanu, vere in političnega prepričanja. Pouk slovenščine so skrčili na borno urico v tednu. Pa še tega ne prenesejo. Izginiti mora, da bo odslej vladala samo nemščina. Tega pa ne pomislijo, da je v deželi še nad 80.000 slovensko govorečih ljudi in da je okolica Beljaka še slovenska.

Zagrizenost, da ji ni primere. in hinavščina! Za vsakega Nemca pod Lahi zahtevajo vse privilegije od ljudske šole do cerkve in uradov. Za Slovenca, ki je ravno tako od Boga ustvarjen, pa nimajo nobenega smisla. Kdaj bo konec te nemške farizejščine?

Kaj store Slovenci v emigraciji, da svetovne javnost za nasilje, ki vlada v "demokratični" Avstriji nad slovensko manjšino? Žal Slovenci v takozvani "matični državi" nimajo nobene zaslombe! Koroška OF dre čez drn in strn z vsenemško "Socialistische Partei". In z njimi še nekateri, ki bi morali biti predvsem Slovenci in katoličani, pa niso.

KOROŠKI OPAZOVALEC

Naročnikom, sodelavcem in prijateljem

Tri leta in pol je, odkar sem v mesecu juliju 1950 prevzel uredništvo "Slovenske Države". Tri in pol leta sem zvesto, kolikor so mi le moči dopuščale, vodil uredništvo in upravo lista. Začetek ni bil lahek, mnogo je bilo dela, skrbi in težav. Kljub temu se je list dvigal in bil odločni glasnik svobodnih Slovencev v zamejstvu — glasnik po naravni pravici Slovencev — svobodni in suvereni slovenski državi, obenem pa tudi odločen in neizposen borec proti breznarodnemu, nekulturnemu in zločinskemu komunizmu, bodisi v tej ali oni obliki.

Danes se poslavljam od čitateljev, sodelavcev in prijateljev kot odgovorni urednik

Slovenian Herald

Novi slovenski časopis v angleškem jeziku, Slovenian Herald, je vzbudil precejšnje zanimanje, predvsem med mlajšo ameriško-slovensko generacijo, ki slovenščine ne obvlada, kakor tudi v ameriških krogih samih. Uredništvo S.H. je prejelo več naročil na novi časopis, da omenimo samo znano mesečno revijo the Freeman iz N.Y. Naši prijatelji iz različnih predelov so čestitali novemu listu. V Kos iz Venezuele je poslal svojo naročnina, ter plačal naročnino za znani tednik Time, venecuelsko zun. ministerstvo ter največje državne knjižice. Čestita k ustanovitvi lista: "Vedno sem bil mnenja, da rabimo v tujini tujejezično časopisje, ki naj tujcem govori o naših problemih."

Iz Argentine smo prejeli več

Slovenske Države. Tehtni vzroki so me dovedli do tega koraka. Ostal pa bodem tudi v bodoče sodelavec pri vseh pokretnih in akcijah, ki vodijo k našemu skupnemu cilju — svobodna in suverena Slovenija, tako v odboru SNZ za Chicago in zastopnik chicaške podružnice v centralnem odboru SNZ za Ameriko, vse svoje proste moči bom posvetil tudi v bodoče podpisniški akciji za Slovensko Izjavo.

Ob tej priliki se prav iz srca zahvaljujem vsem sodelavcem širom sveta, naročnikom in prijateljem in prosim, da ostanejo zvesti listu tudi v bodoče pod novim urednikom.

Mirko Geratič, l.r.

dopisov, med njimi je g. L. Bradaška poslal zelo tehtno razpravo v angleščini o Tržaškem vprašanju. Uredništvo in uprava S. H. sporočata svojim prijateljem, da je naslednja številka list že pripravljena ter bo izšla čim bodo zadostna finančna sredstva na razpolago. Prvo številko so plačali ustanovitelji lista sami. Ker pa so z nadaljnjim izdajanjem zvezani veliki stroški, zato vabimo zavedne Slovence, da se na list naročijo ter prispevajo v tiskovni sklad. Dokler ne bomo imeli dovolj naročnikov, bomo list izdajali četletno, pozneje mesečno. Svojo naročnino, denarne prispevke in članke v angleščini, pošljite na naslov:

SLOVENIAN HERALD,
820 North Wabash Ave.,
Chicago 11, Illinois.

Nekaj številčk iz gospodarstva Slovenije

Na splošno je znano, da je težko dobiti zanesljive statistične podatke iz komunističnih dežel. Največjo oviro predstavlja propagandna obdelava številčk, ki jih po navadi podajajo v odstotkih, ne pa v absolutnih številkah. Tudi je izhodiščna številka po navadi zamagljena ali celo potvorjena. Tudi komunistični režim v Jugoslaviji ne predstavlja v tem oziru nobene izjeme. Ker pa so uradni in propagandni podatki edini vir, iz katerega sploh kaj zveemo, si moramo pomagati pač tako, da skušamo ločiti resnico od videza.

V neslednjem podajemo nekaj številčk iz publikacije "Dejanja govore — LR Slovenija 1945 — 1953". Izdalo in založilo časopisno založniško podjetje SDLZ "Naš tisk", oktober 1953, 32 strani.

Proizvodnja električne energije v Sloveniji se je povečala od 350 milijonov kwh (1939) na 1046 milijonov kwh (1952). Nove hidrocentrale proizvajajo letno: Mariborski otok 219, Moste 54 in Medvode 65 milijonov kwh.

Industrijska proizvodnja kaže naslednjo sliko:

	gospodarsko	1. 1939	leto 1952-53
surovo železo		50.988 ton	107.278 ton
jeklo		140.040 ton	245.004 ton
valjani proizvodi		78.360 ton	117.193 ton
valjana žica			

5.232 ton 25.721 ton
pločevina

26.136 ton 73.252 ton
Tovarna Litostroj v Ljubljani je do konca 1. 1952 izdelala 62 turbin za električne centrale. Tovarna avtomobilov v Mariboru je izdelala doslej 3400 kamionov. Tovarna pohišta v Novi Gorici daje letno 5500 garnitur pohišta, v glavnem spalnic. Letna proizvodnja nafte znaša 50.000 ton. Zadruga so dogradile 113 zadrugh domov. Kmetijstvo je dobilo preko zadrug doslej 905 traktorjev, 613 pogonskih strojev, 160 traktorskih in rigolnih plugov, 218 motornih škropilnic. Na novo je bilo zasajenih 500 ha strnjenih sadovnjakov.

Število radijskih naročnikov se je dvignilo od 19.406 v 1. 1939 na 72.822 v 1. 1951. Moč oddajnih postaj je znašala 1. 1951 140 kw.

Število šol znaša: 1206 ljudskih, 305 strokovnih, 200 gimnazij, 39 umetnostnih šol, 8 učiteljskih, 79 ljudskih univerz. Stalnih gledališč je 11 in kinematografov 128. Naklada knjig in brošur v razdobju 1935 — 1944 je znašala 5 milijonov, v razdobju 1945 — 1950 pa 10.5 milijonov. Naklada šolskih knjig se je dvignila od 512.000 v 1. 1947 na 1.108.000 v 1. 1951.

Publikacija je polna ilustracij in podatkov o kapaciteti in o bodoči proizvodnji. Take številke pa so seveda nezanesljive, zato ji ne navajamo.

Smrt ali življenje?

Edi Gobec, St. Louis, Mo. — Če pomsilimo, da smo Slovenci od 9. stoletja do danes izgubili dve tretjini svojega narodnega ozemlja, da skušajo Italijani poitalijaniti našo Primorsko, kjer Slovence ob vsaki priliki zapostavljajo, krčijo že itak premajhno število slovenskih šol, — obdani iz treh strani od morja — naseljujejo na slovensko obalo svoje južnjake, da bi nam tako zaprli naše edino okno v svet če z grozo ugotovimo, kako zelo so v teku zadnjih desetletih Avstrijci ponemčili našo ljubo Koroško, zibel slovenstva, če pošteno priznamo, da se tudi v izseljenstvu potapljam hitreje kakor kdajkoli, potem se smemo in moramo pač upravičeno vprašati: ali in kako dolgo bo naš izmučeni narod načrtni, skrbno organizirani pritisk močnih tujcev vzdržal, ali in kako dolgo bo ohranil svoje sicer tako bogato življenje.

Krvavitev slovenskega naroda na Koroškem, Primorskem, Madjarskem in po vsem svetu

v izseljenstvu postavlja pred vse svobodne Slovence veliko — morda za ta rod največjo — zgodovinsko nalogo, da obvezemo rane, ustavimo kri; da rešimo svoje meje in s tem — svoj narod. Načrtni, složni in organizirani naporu Italijanov in Nemcev pa nas uče, da bomo mogli njih kruti pritisk vzdržati le, če bomo tudi mi sami čvrsto in složno organizirani v posebni narodno-obrambni organizaciji.

Knjižica "SMRT ALI ŽIVLJENJE?" je menda prvo slovensko javno razmišljanje o taki organizaciji, ki jo imenuje preprosto "Slovenska narodno-obrambna zveza".

Član lahko postane vsak zavedni Slovenec, star ali "nov", pripadnik te ali one stranke (ali nobene), vsakdo, kdor v resnici ljubi svoj narod in se želi boriti zoper našo narodno smrt in za — življenje. Vsi taki dobijo knjižico "Smrt ali življenje?" zastoj in brezobvezno na naslovu:

Založba Akademik
4332 A Lindell
St. Louis 8, Mo.

Komunistično potvarjanje dejstev

(naš naročnik piše:)

Meseca augusta sem na obisku pri neki slovenski družini v Sacramento, Calif. čital v komunističnem časopisu "Tovariš" dopis iz Fontane, Calif. Pisala ga je meni osebno poznana Jozefina Brezovec. Vsebinska dopisa je bila hudo pretirana, samo gorje in stradanje v Ameriki. Njen mož je kovač in ti so že primerno plačani. Pri sebi sem si mislil, da bi si v par letih že bila lahko toliko prihranila, da bi se vrnila domov, ali pa bi si bila denar izposodila, toda ji je menda le bolj dišalo ostati v nasi naj bolj "izkoriščani" deželi.

Črez nekaj tednov sem srečal omenjeno dopisnico in sem ji omenil njen dopis. Ona je pa huda postala: "Jaz nisem nikoli tega pisala, da smo morali spati na golih deskah in podobno. Takoj sem jim pisala in

jih zelo oštela, čemu so sami toliko grdega pisanja pridjajali."

Vidite kaj so komunisti zmožni. Pa to ni čuda. Poglejte kakšne "misijonarje" nam pošiljajo, kakor Toneta Seliškarija. V Ameriki je videl stanovanja, ki v Sloveniji živina ne bi hotela stanovati v njih. Kako je kritiziral rojake v stari domovini, da delajo sramoto domovini, ker nadlegujejo sorodnike v Ameriki za pakete, toda sam pa je prosil za pisalne potrebščine gl. urad S.N.P. J. To je zapisano v uradnem zapisniku.

Kaj bi počeli naši ljudje doma, če ne bi bilo pomoči iz Amerike? Poznam tukaj rojake, ki so že poslali črez sto paketov.

John Bartol,
San Francisco, Calif.

TEŽAVE IN NALOGE DELA ZA ZDRUŽENO EVROPO

Eden glavnih borcev za Združeno Evropo, francoski zunanji minister Robert Schuman, je napisal za The New York Times Magazine (27. septembra 1953) optimističen članek o delu za združitev Evrope v enoto.

Med ovirami navaja pretirani nacionalizem, gospodarski protekcionizem ter politično nevtralnost Evrope v sporu med ZDA ter SSSR.

Pretirani nacionalizem, ki se pojavlja na vseh področjih, tako na vojaškem kot tudi gospodarskem ter političnem, se je že dokaj unesel. Čeprav se ni izumrl, vendar ne privlačuje več mladine. Bolj nevaren je na področju protekcionizma, ki se kaže v carinskih postavkah (zaščitna carina, zaščitne tarife za prevoz), omejitvah pri vseljevanju in potovanju, itd. Stanje je v toliko težje, ker je gospodarsko razcepljena Evropa stisnjena med tri velike gospodarske bloke: ZDA, Britanski imperij ter SSSR. Skupnost za premog in železo, ki obsega 6 držav s 156 milijoni prebivalcev je dober začetek, vendar šele začetek.

Evropsko skupnost je treba organizirati ne kot nujnost obrambe pred komunistično nevarnostjo, marveč kot enoto, ki ima svojo vrednost ter razlog za obstoj sama po sebi.

Zapadni prijatelji Združene Evrope morajo biti pripravljene na dejansko pomoč tudi v tem smislu, da bodo jamčili skupnost, pri kateri se ne bo treba nikomur bati, da se bo skušala sprevreči v nadoblast ter premoč ene države nad drugimi. Trenutne težave, ki se še vedno pojavljajo, naj ne plaše nikogar, ker so bili do-

sedanji uspehi, čeprav ne veliki, z ozirom na obstoječe razdejanje zelo pomembni.

NOVI ODBOR SLOVENSKEGA RADIJSKEGA KLUBA

Slovenski radijski klub v Chicagu, ki je bil ustanovljen v namenu, da goji družabnost med chikaškimi Slovenci in posebno da s pomočjo slovenskih radijskih oddaj spoznava ameriško javnost s slovensko pesmijo in kulturo, je na svojem tretjem občnem zboru izvolil naslednji odbor: Dr. Ludvik Leskovar, predsednik, Eddie Blatnik, podpreds., Mary Foys Lauretic, tajnica in Rose Grill, blagajničarka. V odbor direktorjev si bili izvoljeni: John Gottlieb, John Kochevar, Otmar Tašner, Joe Kness, Ann Poznecki, Ann Podlesnik, Ann Terdin, Ann Kness, Mitzie Chernich, Joe Osterman in Anton Wencel. Univ. profesor John Zvetina je klubov stalni častni predsednik.

Triletno delovanje slovenskega radijskega kluba je rezalo globoke brazde v chikaškem javnem življenju. Klub ima tudi svojo samostojno športno in kegljaško ligo. Radijski klub velja za enega izmed najbolj delavnih slovenskih društev v Chicagu ter njegove prireditve pritegnejo tisoče in tisoče Ameriških Slovencev.

V TISKOVNI SKLAD SD SO DAROVALI:

Peter Jančar, \$4.00, Andrej Pučko, \$2.00, Konrad Poklar, \$2.00, Rev. John Sifrer, \$3.00, John Dečman, \$7.00, Cvetko Slak, \$1.00, Matija Slak, \$1.00, Joze Jeretina, \$2.00, in Vladko Kos, \$1.00. Vsem iskrena hvala za njihov narodni dar. Želimo, da bi našli mnogo posnemovalcev.

PISMO IZ CLEVELANDA

Dne 17. januarja je podala koncert naša mlada pevka June Babitt Price, kljub svoji mladosti stara znanka naše glasbene publike, saj poje že kakih deset let pri Glasbeni Matici. Koncert je bil zame čudovit glasbeni dogodek. Pevka nas je očarala s svojim petjem; bila je ljubka, sigurna v nastopu in glasovno dovršena. Spored je bil zares bogat. Dvorana je bila domala polna in se je tresla od navdušenega ploskanja. Zlasti je June vžgala s Schubertovo prelepo Ave Marijo, s čudovitimi arijami iz Rossinijevega Seviljskega brivca in Bizetove Carmen, z M. Regerjevo Virgin Slumber Song in Ivan Zormanovima ljubkima Kje boš Ti? in Dekliška pesem pa s čudovito lepim Očenašem (Lord's Prayer, A. H. Malotte), ki je navzočim segel tako globoko v srce, da niso odnehali, dokler ga ni pevka ponovila. Mene je njeno petje tako prevzelo, da sem načelkal na rob programa: "Čudovit glas! Čudovito dekle! Nebeski užitek!" — Užitek je še povečala izborna klavirska spremljava naprekosljive Vere Slejko.

Podolgem času sem zadnjič spet bral v Prosveti "farmske glasove" bivšega gl. urednika Toneta Gardna, ki se je tako žalostno proslavil s svojim kramparskim žurnalističnim slogom in pravo praveato marksleninistično neotesanostjo. Po njegovem robantenju zoper "reakcionarne obskurantiste" (to je marksleninistična latovščina, prijatelji) razvidim, da še vedno rabi pero kakor kramp.

Ampak Tone ima tudi svoje križe in težave. Zlasti mu kvarijo prebavo verske resnice, ki jih je sicer zmetal na smetišče še pred davnimi leti obenem v svojim slovenskim imenom. "Resnica je," stoka možakar, "da je veliko lažje verjeti v dogme nego si beliti glavo s študijami o postanku sveta in življenja, o neskončnem vse-mirju in postanku človeških šeg in navad in vere in tradicij in institucij!" Ubogi Tone! Saj se mu bo še zmešalo, če bo tako naporno "študiral" ob svojem "tajprajterju", ko nalik papigi ponavlja svoje "svobodomiselne" in marksleninistične dogme in neslanosti! Se reče, kot pravi sosed Miha, če je ostalo v njegovi glavi še kaj, kar ni že zmešano?

Častitljivi starina Frank Kerže, ki je nekoč izdajal revijo Čas, je dregnil v sršenovo gnezdo na Lawndalskih ozarrah, ko je v Enakopravnosti predlagal, da bi clevelandska

zarjavela devica prevzela ali kupila Prosveto in jo prenesla v metropolo, češ da je list Slovenski narodni podporni jed-noti itak samo v breme kakor mlinski kamen okrog vratu. Posebno je s tem razkačil bivšega sopotniškega urednika in današnjega upravnika Prosvete Milana Medveška, ki je očitno prevzel od svojega prednika Gardna tudi njegov "slog", domišljavost in surovost. Ubogega Keržeta je v svoji rubriki "Od časa do časa" zlasal in oklofotal kakor hribovski kmet zanikrnega paglavca! Iz vsega njegovega neotesanega besnenja pa veje bojazen, da se ne bi članstvo jednote naveličalo subvencirati dnevnika in ga odpravilo.

Nu, pameten človek bi temu članstvu kaj takega pač ne mogel zameriti. Gardnov in Medveškov kramparski žurnalizem je najmočnejši argument za odpravo takšnega "fratenalističnega" tiska, v kakršnega se je degenerirala Prosveta pod tema sopotniškima surovina-ma.

Tudi Milan Medvešek ima svoj predlog za rešitev krize pri Prosveti. "Najprvo se naj bi združila časopisa Glas naroda in Prosveta," priporoča v glasilu SNPJ. "S tem bi pridobili dobro moč, ki je pri Glasu naroda, pri Prosveti pa potrebujemo dobre moči."

Ta "dobra moč" je Ivan Boštjančič ali Bostjancich, o katerem je pričal znani podtalni agent zvezne tajne službe (FBI) Matt Cvetkovič, pred kongresnim odsekom, da je bil eden glavnih komunističnih kolovodij v državi Ohio. Komentar k temu priporočilu Prosvetnega upravnika bi bil res čisto odveč!

Vprašanje obstanka Prosvete, Enakopravnosti in drugih slovenskih listov bo rešila bližnja bodočnost. Če nam je prav ali ne, bo v prihodnjih desetih letih večini naših listov zaklenkal mrtvaški zvon. Čez deset let bo v Ameriki komaj še dovolj starih slovenskih priseljencev, da bodo mogli vzdrževati en dnevnik. Zadnji slovenski dnevnik bo izdihnil v Clevelandu ki najbrž ne bo "napreden". Predlogi, kakršen je Keržetov, bi morda podaljšali življenje enemu ali drugemu listu za nekaj let, toda smrti jih ne reši noben padar in nobena žavba. Slovenski tisk v Ameriki je bil obsojen na smrt po prvi svetovni vojni, ko je Amerika ustavila prost dotok priseljencev s takozvanimi kvotnimi omejitvami, ki so priseljevanje iz Slovenije doma-la čisto preprečile. Peščica no-

vih priseljencev - beguncev po drugi svetovni vojni položaja bistveno ne spremeni. Da bi se naš tisk mogel vzdržati na današnji višini, bi bilo potrebnih nekaj tisoč novih priseljencev vsako leto. To so hladna, neizpodbitna dejstva o tej stvari, katerih ne ovrže vse surovo roblatenje lawndalskih titovskih sopotnikov.

Naj dodam še eno opazko k Medveškovega razsajanju. Možakar očita Keržetu, da ni nič storil za naš narod v Ameriki. Toda zgodovina pravi drugače. Frank Kerže je bil deloven na slovenskem narodnem polju v Ameriki, ko Milana Medveška še v plenica-h ni bilo! Deloval je tudi pri SNPJ v prvih letih njenega obstanka, pozneje pa je več let izdajal poljudno mesečno revijo Čas, ki je bila med našimi starimi priseljenci zelo priljubljena. To je mnogo, mnogo več kakor se bo moglo kdaj reči o M. Medvešku, kateremu gre v precejšnji meri zasluga, da je bila SNPJ potegnjena v komunistično sopotništvo in da

se je Prosveta spremenila v navadno titovsko propagandno cunjo!

Dne 24. januarja je nastopil na tukajšnji televizijski postaji WXEL mladi pevski zbor Korotan z enournim sporedom, ki je vključeval petje, govore in ples ob zvokih harmonike. Program je bil izboren, zlasti sta mi ugajala moški in mešan zbor, med govorniki pa Msgr. Oman in Frank Surtz. Tudi plesi so bili slikoviti in zanimivi. Toda Korotan me je nekoliko razočaral. Poznalo se mu je, da mu manjka vaje. Če bo hotel s pridom nastopati pred ameriško televizijsko publiko se bo moral mnogo, mnogo bolj potruditi!

To povem zato, ker želim, da bi ta naš najmlajši zbor dosegel višino in ugaldjenost naših najboljših zborov. Moči, glasove ima, dobrega učitelja tudi in volje mu očitno ne manjka. Treba pa bo še več truda in požrtvovalnosti, preden bo ta cilj dosežen.

Ivan Jontez

Vaba za debeloglave kaline

Zdi se, kakor da je Malenkov usmeril sovjetsko delovanje v svetu za zunaj nekoliko drugače kot Stalin. Cilj je ostal seveda isti — svetovna revolucija in uničenje nekomunističnega sveta, toda izrazoslovje se je omililo in cela vrsta dejanj kaže, da je Sovjetom mnogo lažje na tem, da prepričajo ljudi izven železne zaves, da vrag le ni tako črn, kakor ga slikajo.

Sovjeti skušajo razširiti trgovino z nekomunističnim svetom. Železo in mangan prodajajo Angliji in svoje nakupe plačujejo z zlatom, v Franciji kupujejo tekstilno blago, v nemčiji so naročili ribiške ladje, trgovino so povečali z Dansko, Norveško in Švedsko, z Grčijo so sklenili trgovinsko pogodbo za \$10,000,000, Egiptu prodajajo blago ceneje kot nje same stane, priprave za vrtnanje nafte so prodali Argentini, itd. V Moskvo vabijo trgovinsko delegacijo za delegacijo. Komunistične stranke na Zapadu izvajajo istočasno ves možni pritisk na javno mnenje in vlade za poživitev trgovinskih vezi s Sovjetijo in sateliti.

Obmejne narode skušajo Sovjeti pridobiti s tem, da jim obljublajo vse mogoče ugodnosti, če ostanejo nevtralni in se ne priključijo zapadnemu bloku. Za vzbujanje dobre volje izpuščajo nemške, avstrijske in italijanske vojne utjetnike. Donavo so odprli za mednarodno plovo in zopet pripustili Jugoslavijo v Podonavsko komisijo, obnovili so di-

plomatske odnose z Jugoslavijo in Grčijo, ne povdarjajo več ozemeljskih zahtev do Turčije, itd.

Nenadoma so začutili potrebo po izmenjavi kulturnih in športnih stikov. Sonjo Henie bi radi videli v Moskvi in na Nizozemsko so poslali svoj orkester na gostovanje. V Sovjetijo vabijo tuje časnike in celo turiste. Sovjetski diplomati so postali vljudnejši in celo gostoljubni. Sovjeti so zamenjali vojaško kontrolo v Avstriji s civilno in že sami plačujejo stroške okupacije — v zadrego Francozov in Angležev. V glavnem se zadovoljujejo s spretnim izkoriščanjem krajevnih zapletljajev, pri katerih se pa vendar jasno pokaže, da skušajo povsod pokazati na Združene države kot ono silo, ki povzroča zgago na svetu.

Ta nova taktika, ki ji mnogi že nasedajo, je mnogo nevarnejša od pobiranja podpisov za mir. Svet hoče uspavati, da ne bo nudil odpora, ko bo šlo za res.

SKRAJNI CENTRALIZEM

Ko je Stalin razpustil Komintern, da bi pomiril zapadne zaveznike, jo je kmalu nadomestil Kominform s sedanjem v Beogradu. Njen namen ni bil izmenjava informacij, kot bi morda dalo sklepati nje-no ime, marveč biti nadzorni organ nad delovanjem včlanjenih komunističnih strank. To se je dobro videlo pri izdaja-

(Nadaljevanje na 6. str.)

Španijav evropskem obrambnem sistemu

(Od našega dopisnika v Madridu)

Ob priliki podpisa obrambne pogodbe med Severno Ameriškimi Združenimi Državami in Španijo, je "španski problem" ponovno zavzel važno mesto v časopisnih uvodnikih in političnih središčih. Vplivno mednarodno časopisje je stvarno obravnavalo pomembnost sklenjene zveze, a tudi niso izostale vsakovrstne kritike in protesti. Vsa odklonilna stališča so sicer skušala podpreti svoja izvajanja z "nepristranskimi" dokazi, vendar se je v vseh kritikah mogla videti skrajno slabo poznanje zgodovinske, kulturne, verske in vojaško-politične Španije. Ne sme nas presenetiti tradicionalno in ideološko nasprotovanje raznih protikatoliških struj, ki, bodisi pod firmo socializma, liberalizma ali komunizma, nikakor ne morejo sprejeti najnovejše mednarodne reafirmacije Španije; kajti še vedno ne morejo pozabiti, da so skozi stoletja prav v tej deželi vedno naleteli na najhujši odpor in doživeli prenekateri poraz. To je zgodovinska resnica pa naj že skušamo presojeti tako ali tako večnih nekoliko prenapeti španski individualizem, njihov katolicizem in trdno zakoreninjeno tradicijo. Španija je dežela kontrastov, v vseh pogledih. Že sam zemljepisni značaj je tako raznolik, kakor nikjer drugje v Evropi; je dežela tradicionalizma in močnih pa vendar družitenih regijonalizmov ter izredno močnega katoliškega pojmovanja javnega in zasebnega življenja, kar je zelo težko razumljivo tujim obiskovalcem. Tuji časnikarji, ki prihajajo v Španijo, prav dobro vedo, da se je ne more poznati niti razumeti v par dneh, tednih, mesecih niti v par letih. Ne more se je razumeti v Madridu ali Barceloni, temveč je treba iti študirat Vaskonijo, Asturijo, Galicijo, Navaro, Katalunijo, Andaluzijo in Kastilijo. Obiskovalci, ki gredo preko Španije kot muhe enodnevnice, le preradi objavljajo najbolj nespametne in smešne "kronike", katerih edini učinek je ta, da še bolj zamagljuje že itak zastrupljeno mednarodno ozračje.

Kadar bomo dobro razumeli najpoglavitejšie značilne poteze Španije in Špancev, bodisi v njihovem zgodovinskem razvoju, bodisi v sedanosti, takrat bomo veliko lažje razumeli sodobne težnje njihove zunanje politike, ki gre v tri različne smeri: arabske dežele, Amerika, Evropa; vendar samo takšna Evropa, ki bi bila zgrajena na krščanskih načelih.

Priznati moramo, da je takšna politika Španije prav v zadnjem času doživela neizpodbitne mednarodne uspehe. Prijateljstvo z arabskim svetom je tesnejše kot s katerimi koli drugimi državami. Pogodba z USA je nedvomno ojačila španski mednarodni položaj in bo imela povoljne gospodarske posledice za španski narod. Celotna "španska evropska politika" in njen koncept združene krščanske Evrope sta naletela na mnogo simpatij ne samo med tradicionalnimi katoliškimi evropskimi krogi, temveč celo izven evropskega kontinenta. Tudi politika o "Hispanidad" (to se pravi čim močnejša zavest duhovne in kulturne skupnosti med Španijo in špansko Ameriko), more že slaviti zelo vidne uspehe. Prav v zadnjem času smo imeli priliko slišati v Madridu odlične južnoameriške osebnosti, da je "dostop v južno Ameriko samo preko Španije in da južna Amerika more iti v Evropo tudi samo preko Španije". S temi pravilno doumetimi dejstvi, bomo znali dati pravi pomen trem oz. štirim dogodkom, s katerimi se je Španija zopet vključila v aktivno mednarodno politiko:

Podpis konkordata s Sveto Stolico je bil duhovni uspeh generala Franka, ki je globoko odjeknil v svetu potrdil je namreč samo že obstoječe prijateljsko razmerje med Cerkvijo in špansko državo.

Obrambna pogodba z USA pomeni vsekakor ogromno politično zmago španske zunanje politike, in to samo šest let po odpoklicu diplomatskih zastopnikov iz Madrida, na ukaz UNO. Pomeni tudi še zadnji milostni udarec proti-frankovi emigraciji, ki je bila že itak popolnoma diskreditirana v svetu, a še mnogo bolj med lastnim španskim narodom. Bil je tudi dobro odmerjeni udarec angleškemu, francoskim in drugim evropskim ter izven evropskim socializmom in liberalcem, ki nikdar niso mogli Španije pa naj bi bila frankistična ali, ne, samo zato, ker ne more biti drugo kot katoliškain konservativna.

Pomembna mednarodna kulturna afirmacija, je tudi proslava sedem sta letnice salmatske univerze. Univerza v Salamanci je poleg one v Parizu, Oxfordu in Bologni, najstarejša univerza na svetu. Na proslavi, ki se je vršila v prvih dneh oktobra, je bilo zastojanih 35 držav in več kot 120 vseučilišč. Tudi UNESCO je poslala svojo delegacijo.

Omembe vreden dogodek je tudi študijski kongres, ki se je vršil pod okriljem "Centro Eu-

ropeo de Documentacion" in pod pokroviteljstvom "Instituto de Cultura Hispanica" v Madridu v zadnjih dneh septembra. Čeprav, verjetno, ne bo imel vidnejšega mednarodnega odmeva, ker je hotel ostati samo "evropski dokumentacijski in študijski krožek", je vendar potrebno o njem zapisati par besed, ker zastopa novo krščansko ureditev združene Evrope po osvoboditvi, ki naj bi slonela na nacionalnih samostajnih edinicah. Hoče biti torej nekak protiutež Združeni Evropi "made in Strasbourg", ki skuša oživeti Evropo v stilu "nation pool", kakor je ustvaril znani "carbon pool". Zaradi kategorije udeležencev (vseučiliški profesorji, generali, politiki, poslanci in časnikarji, itd. iz skoro vseh zapadno evropskih dežel) smo spregovorili o tem konceptu Združene Evrope v posebnem članku, zlasti ker je važen za Slovence, ker postavlja kot ogelni kamen bodočih evropskih združenih držav tako imenovano podnavsko federacijo. Prav je, da Slovenci že zdaj, mirno in trezno, brez vsake naglice zavzamemo pravilno stališče do vseh mogočih evropskih konceptov, da tako v danem položaju ne bomo čisto nepripravljeni mahali brezupno pa zraku. Udeleženci kongresa so uživali najširše simpatije španske vlade. Bili so sprejeti pri generalu Franku in zunanjem ministru ki je tudi predsedoval svečano zaključnemu zborovanju, kjer je obljubil takšnemu evropskemu gibanju politično in moralno podporo.

Vidimo torej, da se Španija zopet vključuje v mednarodni koncert narodov tako v versko-moralnem, kot kulturnem in političnem pogledu. Upajmo, da bo njena, vsak dan pomembnejša mednarodna vloga, imela kar najugodnejše posledice za zaslužnjene narode in za izmaterijalizirano človeštvo.

—ce.

ZANIMIVE PRIMJERAVE

Vladimir Dedijer je napisal obširno delo o Titu (izšlo tudi v New Yorku pod naslovom "Tito"). Namen knjige, ki ima vse Titove blagoslove, je očitno ta, da bi v dneh Titove politične osamljenosti prepričala Zapad, da je njegov prelom z Moskvo dokončen in da moreta zapadni sestav ter Titov "socializem" (besede komunizem se zadnje čase izogiba, ker socializem na Zapadu ni tako razvpit; trdijo celo, da se Tito poteguje za sprejem v socialistično internacionalno) složno živeti drug ob drugem. V knjigi je kljub njeni tendenčnosti mnogo zanimivih podatkov,

kako se obnašajo sodrugi med sabo. Za danes navajamo dva primera, kako dosledno centralističen je komunizem in kako neizbirčen v izbiri sredstva za doseg svojih ciljev.

SKRAJNI CENTRALIZEM

(Nadaljevanje s 5. str.)

nju uradnega časopisa Kominforma. Po pravilih je imenovala vsaka članica po enega zastopnika v uredniški odbor. Toda odločal je izključno zastopnik sovjetov Pavel Judin, ki so ga označevali kot najboljšega filozofa med agenti NKVD in najboljšega agenta NKVD med filozofi. Vsako številko časopisa so razen tega poslali s posebnim letalom v Moskvo, kjer sta ga Stalin in Molotov osebno pregledala. Odobritev in ev. manjše popravke so sporočali po posebnem direktnem kablu v Beograd, nakar šele so začeli s tiskom. Primerilo pa se je dokaj pogosto, da so morali popraviti cele članke in lomiti številko še enkrat.

Tito je zadnje čase uvedel nekaj upravnih sprememb, da bi njegova tiranija dobila bolj demokratični videz. Seveda obvlada ves državni aparat komunistična stranka, kjer pa je izveden skrajni centralizem, ki je s pomočjo tajne policije dovolj močan, da prepreči vsako politično svobodo, ki jo je Tito v razgovoru z evropskim urednikom lista U.S. News & World Report Ch. Foltzem ml. 6. aprila t.l. imenoval "anarhijo". Tudi sicer mu je odkrito priznal, da morata biti kontrola in koordinacija načrta centralizirani. S tem je jasno povedal, da je decentralizacija samo zavajajoči napis, da pa ostane bistvo njegovega sistema enako kot sovjetskega — skrajni centralizem.

SVOBODA IN DEMOKRACIJA NE OBVARUJETA PRED KOMUNIZMOM

Znana časnikarka Dorothy Thompson je ob priliki nedavnega obiska v Ottawi povedala nekaj tehtnih misli o komunizmu. "Ateizma ni mogoče pobiti z ateizmom". "Ni se mogoče boriti z materializmom proti filozofiji, ki obljublja snovno blagostanje". Ideje kot "svoboda" in "demokracija" niso dovolj dobre, da bi obvarovale ljudi pred komunizmom, ker jih je mogoče različno razumeti. Kaka oseba lahko zatrjuje, da je istocasno demokrat in komunist, ne more pa trditi, da je kristjan in komunist. "Če se Zapad ne povrne k pravim koreninam svoje kulture, bo končal v moralni in duhovni zmedbi, v kateri bi lahko ribarila vsaka filozofija kot je komunizem."

Vsako sredstvo je dobro, če le vodi do cilja

Čeprav je Stalin ob več prilikah odlikoval Tita bolj kot ostale predstavnike komunističnih strank, ga je po poročilu Dedijerja grajal glede dveh stvari. Uvedbo rdečih zvezd na čepicah in zastavi ter razglasitev republike je smatral Stalin kot nepotrebno draženje Angležev ter Amerikancev ter nepotrebno izdajanje končnih ciljev komunizma. Djilas je Stalin dejal: "Kakšnemu namenu služijo rdeče zvezde na zastavah in čepicah? Služile bodo samo za draženje Angležev in Amerikancev. To ste slabo storili: Ni važna oblika, ampak vsebina". L. 1944 pa je rekel Titu, da bi bila treba postaviti Petra nazaj na prestol. Seveda ne za vedno, marveč samo začasno. Ob ugodni priliki naj bi mu pozneje zasadil nož med pleča.

V že omenjenem razgovoru je Tito priznal, da je edini cilj dovoljevanja večje svobode kmetom večja proizvodnja. Enako je posredno priznal, da bodo nove zadruga prostovoljne samo na papirju. Dobesedno je izjavil: "Toda storili bomo vse, kar le moremo, da bomo pomagali kmetom, ki združijo svoja posestva. Ostali bodo tako prišli do zaključka, da majhne posesti, ki se posamično obdelujejo, v novi družbi ne prinašajo nobenega dobička". Zgodovina sovjetskega gospodarstva nam priča o po-

PREDAVANJE O TRSTU

Zaveden član SNZ v Ameriki in eden prvih pionirjev slovenske državne ideje v Ameriki, Mr. Louis Novak, je bil povablen od majorja R. Whitte- na, da predava o tržaškem vprašanju rezervnim častnikom v Los Angelesu. Mr. Novak je 5. januarja v svojem predavanju podal na kratko sliko o legi mesta "njegov ekonomski etnografski in geopolitični pogled pa nas privede do zaključka, da je za mesto edino praviča rešitev 'status quo', v bližnji bodočnosti pa poveza- va mesta z njegovim gospodarskim zaledjem." Čeprav je bilo med poslušalci veliko število častnikov italijanskega porekla, so vsi priznali, da je to najboljša rešitev, ki bo prinesla tako pereče vprašanje Trsta do mirnega zaključka.

PREGANJANJE DUHOVNIKOV V JUGOSLAVIJI

Katoliški tednik Kanade The Enisgn prinaša v številki 6. februarja dve veliki sliki o preganjanju duhovnikov v Jugoslaviji. Sliki sta originalni fotografiji dogodka, ki se je primeril v Dubrovniku, ko so

dobnih primerih, ko je prisilna kolektivizacija vojnega komunizma ter prve petletke privedla do hude lakote in so sovjeti skušali dvigniti proizvodnjo živil s dovolitvijo nekoliko več svobode kmetom (Nova ekonomska politika, četrta doba sovjetskega gospodarstva). Da je to popuščanje samo začasno, dokazuje tudi Titova izjava, da uvajanje tekmovanja v gospodarstvo (ki ga pa Tito drugače pojmuje kot Zapad: "Tekma je dejansko gonilna moč za dvig proizvodnje in zboljšanje kakovosti proizvodnje, toda tekma med delavskimi sveti v vsaki tovarni z ostalimi", torej tekma za dosego ali celo presežek načrta, ne pa za dosego proizvodnje ob kar se da nizkih stroških) ne pomeni razvoja k obnovitvi zasebnega podjetja. "Ne vračamo se k staremu sistemu. Spreminjamo samo metode našega socializma in reorganiziramo, toda še vedno zasledujemo iste cilje".

Pri vsem Titovem snubljenju Zapada se moramo čuditi, da je v svojih izjavah toliko odkrit. Računa pač verjetno, da njegovih izjav na Zapadu delno ne bodo razumeli, delno jih bodo tolmačili po svojih željah, delno pa se bodo postavili na Churchillovo stališče, češ da sami itak ne bodo živeli v Titovi deželi.

komunisti napadli nekega duhovnika. Dogodek je fotografiral neki turist na ladji "Dalmacija". Uspelo mu je, da jih je prinesel iz države. Komunisti so duhovnika napadli, ga pretepli in vrgli v morje. Duhovnik je od izčrpanja in krvavljenja izgubil v vodi zavest. Zadnji trenutek so ga potegnili na ladjo. Njegova nadaljnja usoda ni znana, ker ga potniki ladje niso več videli. To sliko bi bilo treba poslati vsem, ki potujejo po Jugoslaviji, pa ne morejo zapaziti nikjer verskega preganjanja.

JETNIKI V JUGOSLAVIJI IZGLEDAJO KOT OKOSTNJAKI

Jugoslovanska vlada je po poročilih iz Gradca izpustila koncem novembra in v začetku decembra nekaj političnih jetnikov, med njimi kakih 45 duhovnikov in redovnikov. Duhovniki so dobili ob izpustu vozni listek do kraja zadnjega službovanja ter nekaj malega gotovine. Nekateri so bili pet ali več let v koncentracijskem taborišču, ne da bi bili sojeni. Večino so obsodila "ljudska sodišča". Prva leta zopora so večino pretepli, pozneje se je fi-

zično mučenje omililo, toda ves čas so pridno uporabljali metode, da bi uničili njih osebnost in človeško dostojanstvo. Zaprtili so bili z navadnimi kriminalci in več let jim niso dovolile nobene duhovne literature. Duhovniki, ki so bili izpuščeni, izredno slabo izgledajo in kažejo sledove velikega trpljenja. Večina jih za dokaj časa ne bo mogla opravljati duhovniške službe. Neki škof, ki sta se mu javila dva njegovih duhovnikov, je izjavil, da sta "kot živeča trupla... človeška avtomata, ki ju bo treba vzgajati in poučevati kot otroke, da bosta zopet sposobna za normalno življenje".

DRUGO PROTIKOMUNISTIČNO ZBOROVANJE V WASHINGTONU

30. januarja je bilo v Washingtonu drugo zborovanje predstavnikov protikomunističnih organizacij. (International Conference for Peace and Freedom through Liberation). Slovenska narodna zveza v Ameriki je prejela 7. januarja vabilo, da se udeleži te konference. Ker pa je bil delegat SNZA nepričakovano zadržan, je SNZA poslala predsedniku Hon. O. K. Armstrongu sledečo brzojavko:

Spoštovani:

Z velikim obžalovanjem Vam sporočamo, da se ne moremo udeležiti zborovanja, vendar želimo konferenci mnogo uspeha in kot člani AF of ABN izrekamo vso podporo tej organizaciji v borbi za dosego njenih idealov.

Slovenska narodna zveza v Ameriki
Bogdan Novak, preds.
Frank Schonta, preds.
Public Relations.

LAŠKA PROPAGANDA MED KOLUMBOVIMI VITEZI

Uredništvo SD je prejelo od uglednega slovenskega duhovnika naslednje pismo, katerega zaradi važnosti objavljamo v izvlečku:

"Vzrok, da Vam pišem tole pismo, je najnovejši članek "Italy's claim to Trieste", ki sem ga bral v februarjski številki mesečnika in uradnega glasila "Knights of Columbus" (Kolumbovi vitezi) v Ameriki. Članek me je pogrel predvsem zato, ker ga je priobčil največji katoliški mesečnik v Ameriki in ker tako enostranskega in podlo zvitega članka niti svetni časopisi niso priobčili.

Moj skromni predlog bi bil, da bi tisti, ki se javno pečajo s temi problemi, odgovorili in temeljito pojasnili vsaj katoliškemu krogu tu v Ameriki. Jaz osebno bom protestiral na u-

(Nadaljevanje na 8. str.)

Novice iz Toronta

Občni zbor Slov. hranilnice in posojilnice je bil v nedeljo 31. januarja. Pri volitvah so prišli vsi prejšnji odborniki zopet nazaj na svoja mesta, le tajnik g. Koželj in predsednik dr. Čuješ sta zamenjala položaje. Članov je že čez 150.

Dne 24. januarja je Slov. Narodna Zveza za Kanado priredila v Torontu uspelo kinopredstavo, ki je bila namenjena predvsem mladini. Obisk je bil zelo velik. Na sporedu sta bila dva krajša kulturna filma, zabavna risanica in Walt Dysnejeva "Sneguljičica". Ljudje so bili zelo zadovoljni. Čisti dobiček je šel za slovensko cerkev v Torontu.

Vsak petek ob 8. zvečer se vrši na 61 McFarland Ave. v prostorih Slov. hran. in pos. ter Slov. Narodne Zveze Družboslovno narodnogospodarski tečaj. Predava dr. R. Čuješ. Želeti bi bilo večjega obiska.

Slovenska Narodna Zveza v Torontu bo priredila kmalu več kinopredstav z zelo dobrimi filmi. Slovence v Torontu in okolici na to priliko že danes pozarjamo. Čas in kraj bo nannanjen z letaki.

Slovenska župnija v Torontu je pričela 7. februarja z drugo kampanjo za slovensko cerkev Marije Pomagaj v Torontu. Višina kampanje je določena na \$14.000, da bo dvorana pod streho brez dolga, kar daje možnost dozidave cerkve še v letošnjem marijanskem letu.

Dramatski krožek v Torontu, ki je bil nedavno ustanovljen, je krepko zavihal rokave. 31. januarja je postavil na oder v St. Helen's Hall komedijo "Upniki na plan". Igra je bila dobro pripravljena, razpoloženje je bilo zelo dobro. Glavni igralec in režiser je bil g. Brunšek. So bile sicer tu intam napake (kje pa jih ni), kar pač gre na račun neljunihih okoliščin. Ni stalne dvorane, ni stalnega mesta za vaje, velika zaposlenost; a vendar, vsak, ki je posetil prireditev, je odšel domov zadovoljen, in s hvaležnostjo v srcu do vseh, ki so igro pripravili in nam dali nekaj dobre duhovne hrane.

SLOVENCIM KUPUJE JO V SLOVENSKI TRGOVINI

JOE GOMILAR

1801 W. Cermak Road,
Chicago, Ill.

Vse, kar potrebujete za kuhinjo, dobite pri J. GOMILARJU: tudi OKUSNE KRANJSKE KLOBASKE, SUHE ŠUNKE, PREKAJE, NE SVINJSKE ŽELODCE, PRAV SEDAJ PA IMA IZVRSTNO KISLO REPO, in ajdovo moko.

Pridite, videli boste, da boste dobili dobro blago!

SVOJI K SVOJIMI

ZA SAMOSTOJNOST NARODOV

4. do 5. decembra in 30. januarja sta se vršili dve važni zborovanji zastopnikov anti-komunističnih organizacij v Washingtonu (The National Conference on Freedom and Peace through Liberation). Na zborovanju je bilo, kot smo že poročali, zastopana tudi Slovenska narodna zveza v Ameriki.

Posebno važno je za nas dejstvo, da sta se pokazali dve popolnoma dograjeni gledanja na protikomunistično borbo in na namene te borbe. Oboje gledanje je prišlo na zborovanju večkrat, posebno v prosti debati, do izraza.

Prvo gledanje bi lahko na kratko imenovali v svojih zasnovah imperijalistično, drugo pa narodno. Glavni govornik prvega gledanja je bil Eugene Lyons, Senior Editor Reader's Digest, ki je osvetlil sledeče probleme: V protikomunistični borbi je prvo uničiti komunizem; ko bo to strašno zlo stro, potem se bomo razgovorili o bodoči ureditvi sveta. Vezati z protikomunistično borbo rešitev nacionalnih problemov pomeni razbijati enotni tabor protikomunistične fronte. Nacionalne probleme so reševali stoletja in še vedno niso našli zadovoljive rešitve. Posebno velja to za narode Sovjetske zveze. Ako vežemo rešitev teh vprašanj s protikomunistično borbo, postane rešitev tako zamotana, da se bo končno skupna fronta, ki je nujno potrebna, omajala in razbila. S tem pa koristimo samo obstoju komunizma. Vsi ti narodi, ki hočejo vezati protikomunistično borbo z rešitvijo nacionalnih problemov delajo videz, da se bore proti vsemu ruskemu narodu, ki ravno tako trpi pod komunistično diktaturo in ki je prav tako pripravljen boriti se proti komunizmu. Če hočemo res uničiti komunistično tiranijo potem moramo najti ono najosnovnejšo in najpriprostejšo rešitev za katero smo vsi, to pa je protikomunistična borba. Pod tem razumemo uničenje komunistične centrale v Moskvi in vseh njenih ekspozitur. Ko bo uničena komunistična oblast, bomo našli vedno dovolj časa in dobre volje, da bomo na demokratičnih temeljih skušali rešiti vsa ostala zapletena vprašanja in želje neruskih in ruskega naroda.

Drugo gledanje je objasnili dr. Leo E. Dobriansky, profe-

sor Georgetown univerze in predsednik Ukrajinskega kongresa. Povdaril je, da je predvsem važno, da narodi vedo, zakaj se bore. Niso se pripravljene boriti samo proti nečemu, oni morajo tudi vedeti zakaj, Mi jim moramo zagotoviti, da bo po padcu komunistične diktature konec vseh diktatur in da se bore zato ne samo proti komunizmu, temveč za svobodo. Narod pa je svoboden samo takrat, kadar vlada sam sebe. Zato moramo v protikomunistični borbi visoko dvigniti prapor svobode, svobode za vsak narod. Osnovna zahteva vse protikomunistične borbe mora biti, da se prizna pravice vsakemu narodu, pravice do njegove samoodločitve. S tem bomo v sami Sovjetski zvezi dvignili milijone ljudi, ki se bodo združili v borbi proti komunizmu in proti vsakemu imperijalizmu v borbi za svojo samostojnost in svobodo. To je ona največja sila, ki se je komunisti najbolj boje, ker vedo, da pomeni njihov pogin.

Pri tem so padli očitki, da bomo s tem dvignili neruske narode proti ruskemu narodu, ki sam ni kriv niti soudeležen pri komunistični diktaturi. Takim pomislekom lahko mirno odgovorimo, da nimamo nič proti ruskemu narodu, ki trpi in si želi svobode in rešitve izpod komunistično diktature prav tako kot vsi drugi zasluženi. Mislim, da so vsi Ukrajinci pripravljene dati svoja življenja in se boriti ramo ob ramo z Rusi proti komunizmu in za svobodno Rusijo, toda samo, če so se tudi Rusi pripravljene boriti istočasno za svobodno Ukrajino. Narodi za železno zaveso gledajo zelo kritično na obljube, da se bo pozneje vse uredilo na demokratični podlagi. Prevečkrat so že bili s takimi obljubami potegnjeni za nos. Kdor misli resno s takimi obljubami naj jih že danes sprejme kot podlago antikomunistične borbe.

Omeniti moramo, da so bili zastopniki Poljskega kongresa v Ameriki nekako v sredi, ali bolje rečeno, niso se opredelili ne za eno ne za drugo mneje, vendar pa so stali na stališču borbe proti komunizmu in za svobodno Poljsko. S tem pa so podprli nujno drugo mišljenje, da ni dovolj biti proti nečemu, temveč se je treba boriti za gotov postavljen ideal, za svobodno narodno državo.

Ob tej priliki je na mestu, da spregovorimo tudi nekaj o Slovencih in o gibanju za Slovensko državo.

Naši nasprotniki so hoteli večkrat naslikati naše pristaše kot zaletel in osamljen primer, ki mu niti ni treba posvečati večje pozornosti in ki ne more uspeti, ker se razvijajo vsi svetovni dogodki ravno v obratno smer. Ta zborovanja pa so pokazala, da slovenska državna ideja ni osamel pojav, muha enodnevnica, temveč je povezan v velik blok preko AFAB N, člani katerega zagovarjajo protikomunistično borbo na osnovi pravice vsakega naroda do samoodločitve.

Slovenci smo tako bili zastopani na teh zborovanjih preko SNZA in NO. Slovenska narodna zveza je podpirala protikomunistično borbo na osnovi pravice do samoodločitve, dočim je NO hote ali nehotite podpiral težnje veliko-ruskega bloka, ki so mu stali ob strani poleg jugoslovanskega še zastopniki češko-slovaškega koncepta. Zanimivo je nadalje, da so edino zastopniki NO, torej Slovenci, zastopali jugoslovansko linijo, dočim je Srb dr. Slobodan Draškovič, zastopnik srbskega centralnega narodnega komiteta, zastopal Srbe na narodnostnem načelu. Hrvatje so bili zastopani po zastopnikih gibanja za hrvatsko državo. Le oni Slovenci, ki so zastopali NO, so zastopali tudi Jugoslavijo in s tem podprli neposredno takoimenovano imperialistično veliko-rusko tezo.

N-n.

LAŠKA PROPAGANDA

(Nadaljevanje s 7. str.)

pravi mesečnika "Columbian" kar bi lahko storili tudi tisti Slovenci tukaj, ki so člani "Knights of Columbus" organizacije."

Pripomba uredništva: Na omenjeni članek smo bili opozorjeni že pred prejemom tega

pisma, katerega smo zelo veseli. Več tukaajšnjih članov Kolumbovih vitezov nam je že sporočilo, da so poslali protestna pisma proti šovinistični laški propagandi v tem uglednem katoliškem časopisu. Vabico še druge Slov. člane omenjene organizacije, da protestirajo proti takemu skrajno neobjektivnemu prikazovanju dejstev.

PREDPUSTNA ZABAVA SNZ V CHICAGU

V nedeljo dne 21. februarja je priredila SNZ v Chicagu lepo uspelo predpustno zabavo v dvorani Sv. Štefana. Spored je bil zelo pester; šaljive deklamacije, dva filma, in šaljivi prizori Nace Hlačnica. Razume se da tudi krofov ni manjkalo. SNZ v Chicagu želimo, da priredi še več tako lepih domačih prireditev.

IZ SLOVENSKE ZGODOVINE

V 6. st. smo prišli Slovenci iz današnje južne Rusije, se naselili po porečjih Drave, Mure, Save in Soče in živeli tu po večini kot svobodni narodi.

623—658 je vladal kralj Samo, ki je združil polabske Slované, Čehe in zapadni del južnih Slovanov v eno mogočno slovansko državo.

704 Slovenska vojska popolnoma premaga furlanskega vojvodo Ferdulfa.

V začetku 7. st. je že obstajala prva samostojna slovenska država, Karatanija, ki so ji vladali slovenski vojvode (Valuk, Borut, in dr.). Te so si Slovenci volili sami in jih po demokratičnem obredu ustoličevali na Gosposvetskem polju.

743 je vojvoda Borut priznal bavarsko nadoblast, ker so mu ti pomagali v boju proti Obrom. Začne se pokristjanjevanje Slovencev, ki sta ga pospeševala zlasti kneza Gorazd in Hotimir.

(Nadaljevanje prihodnjič)

dr. LUDVIK
LESKOVAR,

ravnatelj slovenske
radijske ure
v Chicagu, Ill.

820 North Wabash
Avenue.

Telefon:
MI-chigan 2-2442
DE-laware 7-8515

MEDEN APPLIANCES

Television Sales and Service
Refrigerators — Washing Machines
1804 W. CERMAK RD., CHICAGO 8, ILL.